

Deuteronomium 32: 1-7; 1 Tessalonicenzen 5: 1-11

Het thema van de vredesweek is dit jaar: *"Inclusief samenleven."*

Voor mij is dit thema de seculiere vertaling van het gebod dat wij elke week weer horen: *"Heb je naaste lief als jezelf."*

Niets is inclusiever, niets is omvattender, niets heeft meer openheid voor onze naaste, dan dit bijbelse gebod.

Jezus leerde dit gebod kennen door de leraren die Hem in de Thora onderwezen.

Misschien hoorde Hij ze er in de tempel over praten toen Hij, als twaalfjarige jongen, tussen hen zat en eindeloos vragen stelde. Waarschijnlijk kende Hij het ook al van eerder onderwijs, omdat het zo'n centraal gebod in de Thora is.

Later zal Jezus het een wetgeleerde laten zeggen die Hem uitdaagde.

Nadat die het gebod nog es onder woorden heeft gebracht, vertelt Jezus het verhaal van de barmhartige Samaritaan.

Aan de hand hiervan roept Jezus ons op tot wat tegenwoordig *inclusief handelen* heet.

Wil een samenleving inclusief zijn, dan moeten mensen de bijbelse naastenliefde in hun hart sluiten.

Want zij, de bijbelse naastenliefde, leert ons niet om dat te doen, wat goed voelt.

Ze leert ons om dat te doen wat in de ogen van God goed is.

"Doet u dan voortaan net zo", besluit Jezus Zijn gelijkenis.

Doe dan net zoals de Samiritaan deed, die niet om de mishandelde man heenliep, maar hulp bood, waarna hij zijn reis vervolgde.

We hoeven de mensen niet lief te hebben die onze hulp nodig hebben.

De liefde voor de naaste waarover het in het gebod gaat, verschilt van de liefde voor onze allernaasten.

Dat laatste is een ander verhaal. Dat laatste is een verhaal van het hart.

De naastenliefde zoals Jezus die bedoelt, is niet het werk van ons hart.

Het is het gezamenlijk werk van onze oren en van onze handen.

Omdat we Gods gebod horen, gaan we met onze handen aan de slag.

Wie de bijbelse naastenliefde zaait, zal een inclusieve samenleving oogsten.

Het bijbelse gebod om de naaste lief te hebben als jezelf en de bijbelse God die het gebod geeft, hebben onze seculiere samenleving nog veel te zeggen.

Ook wat Paulus schrijft in zijn eerste brief aan de christenen in Tessalonica, heeft onze samenleving nog veel te zeggen, al stelt hij een ander thema aan de orde.

Paulus schrijft in zijn brief: *"Als de mensen zeggen dat er vrede en veiligheid is, worden ze plotseling getroffen door de ondergang, zoals een zwangere vrouw door barensweeën. Vluchten is dan onmogelijk."*

Als ik deze waarschuwing lees over de mogelijkheid dat vrede en veiligheid plotseling kunnen omslaan in geweld en gevaar, dan zie ik ze voor me: de beelden van het overhaaste vertrek van het Amerikaanse leger uit Afghanistan.

Dit vertrek vond zo plotseling plaats dat er mensen moesten achterblijven die door de Taliban gedood zullen worden.

Al het oorlogsmaterieel dat werd achtergelaten is nu in handen van de Taliban, waardoor ze sterker zijn ooit.

En we weten genoeg over ze.

We weten dat moslims zoals zij, onze Westerse samenleving verafschuwen en willen verslaan.

We weten ook dat ze niet terugschrikken voor wreed geweld tegen iedereen die anders denkt, dan zij.

Deze realiteit roept veel vragen op die niet in een preek passen.

Maar de ervaring zelf, de ervaring die wij terugzien in Afghanistan,

de ervaring dat in een samenleving de situatie plotseling kan omslaan, die ervaring past wel in een preek.

Omdat Paulus deze ervaring al onder woorden brengt:

"Als de mensen zeggen dat er vrede en veiligheid is, worden ze plotseling getroffen door de ondergang, zoals een zwangere vrouw door barensweeën. Vluchten is dan onmogelijk."

Paulus schrijft dit, terwijl hij aan zijn eigen Romeinse samenleving denkt.

Hij schrijft: *"Als de mensen zeggen dat er vrede en veiligheid is..."*

Deze woorden, *vrede en veiligheid*, zijn niet zomaar door Paulus gekozen.

Want dat is de leus van de Romeinse overheid van zijn tijd: *Vrede en veiligheid*.

Met deze leus roept ze, de Romeinse overheid, de *Pax Romana* uit.

Pax Romana betekent *Romeinse vrede*.

Paulus leeft in deze periode van de *Pax Romana* die ongeveer de eerste twee eeuwen na Christus beslaat.

De Romeinse vrede maakte een einde aan een reeks bloederige burgeroorlogen. Na na deze periode worden die burgeroorlogen weer hervat. Uiteindelijk zullen die leiden tot de val van het Romeinse rijk.

Niet dat in deze periode iedereen in vrede en veiligheid leeft.

Het is ook de periode waar Jezus wordt veroordeeld tot een onmenselijk wrede Romeinse straf: de kruisiging.

Ook Paulus leert de wrede hand van de Romeinen kennen.

In de stad Filippi herkennen de bewoners hem en Silas als Joden, waarna ze stokslagen krijgen en opgesloten worden in de gevangenis.

Met de leus *Vrede en Veiligheid* propageerde de Romeinse overheid haar politieke orde. Zolang alle inwoners onder deze paraplu bleven staan, zou alles goed komen.

De Romeinse ordening zou voor alle volken die binnen haar grenzen leefden, een vredige en veilige, een diverse en inclusieve, een gelijke en humane ordening zijn.

Tijdens het leven van Paulus leek de *Pax Romana*, de Romeinse vrede, onoverwinnelijk te zijn en geen vijand was sterker, zoals ook de *Pax Americana*, de Amerikaanse vrede, overwinnelijk leek te zijn.

Geen vijandige terrorist kon daar tegenop.

Maar Paulus had zijn twijfels.

Hij zag de vrede en veiligheid van de Romeinse samenleving niet als onoverwinnelijk en altijddurend.

Hij bekeek haar niet in de schittering van haar eigen pretenties en idealen.

Hij bekeek zijn samenleving in het licht van de dag van de Heer.

Het lied van Mozes in Deuteronomium leert ons dat in God geen spoor van kwaad is.

De dag van de Heer is de dag waarop deze God, in wie geen spoor van kwaad is, oordelen zal over de sporen van het kwaad in onze wereld en in onszelf.

De dag van de Heer is een dag van duisternis **voor** het kwade en **voor** wie het kwade zo liefheeft dat hij niets van berouw en omkeer wil weten.

Maar het is een dag van licht voor het goede en voor wie het goede liefheeft en voor wie berouw heeft en vergeving zoekt.

Bij de profeten is het de dag van God, de Vader, de Rots die staat voor recht.

Bij Paulus is het de dag van de Zoon, die op die dag alle onzekerheid en schaduwen over Gods bedoeling zal wegnemen.

Die dag zal iedereen Gods bedoeling kennen.

Paulus schrijft: *"Want Gods bedoeling met ons is niet dat wij veroordeeld worden, maar dat wij gered worden door onze Heer Jezus Christus."* *"Samen met Hem zullen wij leven."*

Over de bedoeling van God gaat het ook in het lied van Mozes waarvan wij alleen maar de eerste 7 verzen lezen.

Het is Gods bedoeling dat wij zullen leven.

In het lied vraagt Mozes aan Israël:

"Is Hij, de Heer, niet uw Vader, niet uw Schepper?"

Mozes geeft zelf het antwoord: *"Hij heeft u gemaakt, Hij riep u tot leven."*

Door Jezus wordt ons dezelfde vraag gesteld.

"Is Hij, de Heer niet uw Vader, niet Uw Schepper?"

Wij vinden vrede en veiligheid in het leven met God, in het vertrouwen dat Hij onze Vader is, in de erkenning dat Hij onze schepper is.

Als christenen kunnen wij vrede en veiligheid naar onze samenleving brengen.

We proberen onze naaste lief te hebben door het verhaal van de barmhartige Samaritaan dat Jezus vertelde, voor ogen te houden.

Vrede en veiligheid naar de samenleving brengen? Dat gaat.

Maar vrede en veiligheid in de samenleving vinden? Dat zal niet gaan.

Vrede en veiligheid vinden we in onze liefde voor God en in onze trouw aan Jezus, de Zoon, omdat Hij ons laat zien, wat God bedoelt.

Wij varen niet op de golven van onze samenleving die van alles wil zijn en alles van zich afhankelijk maakt.

Het lied van Mozes zingt:

"Zoals een arend over zijn jongen waakt en voortdurend erboven blijft zweven, zijn vleugels uitspreidt en zijn jongen daarop draagt, zo heeft de Heer zijn volk geleid."

Zo mogen wij ook ons door God laten leiden.

Niet met de schallende leuzen van onze samenleving in onze oren kunnen we het zijn: brengers van vrede en veiligheid in deze wereld.

Wij kunnen het alleen zijn met Gods vrede en met Zijn veiligheid in ons hart.

In de golfslag van de geschiedenis is God voor ons de rots.

Want een samenleving die 's morgens inclusief en verdraagzaam is, kan 's avonds plotseling exclusief en gewelddadig zijn.

Hoe anders is God.

Hoe anders is Zijn recht.

Hoe anders - *in 't onaantastbaar heden* - is Zijn genade. (NLB 1012)

Amen.